

Чучкевич Д.Ю., бакалавр
Київський національний
університет технологій та дизайну
Скрипник М.І., д.е.н., проф.
Київський національний
університет технологій та дизайну

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЯК ФІНАНСОВА ОСНОВА ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Власний капітал є основою розвитку будь-якого підприємства. Поняття капітал асоціюється з поняттям «власність». В бухгалтерському обліку власним капіталом є часткою в активах підприємства, що залишається після відрахування його зобов'язань, тобто, розглядається як чисті активи суб'єкта господарювання [1]. Головною особливістю власного капіталу є те, що він не може бути сформований за рахунок зобов'язань.

Для інвесторів розмір власного капіталу являється визначним під час вибору підприємства для того, щоб здійснити свої капіталовкладення. Формування власного капіталу впливають на його розмір, подальший розвиток та конкурентоспроможність. Користування капіталом полягає в праві споживання його підприємством для задоволення власних потреб та економічних інтересів, пов'язаних із розподілом прибутку. Право володіння, користування і розпорядження відбувається методом здійснення різних угод, відображає зміст права власності і виникає з моменту його настання. [2]

Власний капітал має такі складові:

- зареєстрований капітал (статутний капітал, пайовий капітал) – сукупність вкладень засновниками при створенні, організації та забезпеченні подальшої діяльності підприємства;
- капітал в дооцінках – сума дооцінки (уцінки) матеріальних, нематеріальних та фінансових активів;
- додатковий вкладений капітал – сума, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їхню номінальну вартість в акціонерних товариствах та суму капіталу, який вкладено засновниками понад статутний капітал на інших підприємствах;

- резервний капітал – сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства або установчих документів, за рахунок нерозподіленого прибутку;
- нерозподілений прибуток – сума частини чистого прибутку, що не була розподілена між власниками;
- неоплачений капітал – сума заборгованості власників за внесками до статутного капіталу;
- вилучений капітал – фактична собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників.

Таким чином, власний капітал відіграє значну роль у створенні фінансових ресурсів вітчизняних підприємств та є одним із найголовніших джерел їх фінансування. Даний капітал організовує процес виробництва, дає змогу отримувати та підвищувати прибуток, зберігати платоспроможність і кредитоспроможність в умовах різних рівнів ризику, а також гарантує фінансову стійкість і ліквідність. Для всіх суб'єктів господарської діяльності дуже важливо правильне визначення поняття «власний капітал», його класифікація та етапи і джерела формування, а достовірний, своєчасний облік формування власного капіталу буде сприяти ефективному його використанню та прийняттю правильних управлінських рішень.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року №996–XIV із змінами та доповненнями: URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
2. Щербань О.Д., Струкова М.О. Визначення категорії «власний капітал підприємства». *Мукачівський державний університет. Сер.: Економіка та управління підприємствами*. 2017. №9. С. 736-739.
3. Ареф'єва О.В., Мягих І.М., Росумака Т.Г. Власний капітал підприємства та проблеми його формування. *Інтелект-XXI*. 2016. № 6. С. 161-169.